

Sygn. akt I DSK 14/21

POSTANOWIENIE

Dnia 28 października 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Duś

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym wniosku o zwrot poniesionych kosztów przez świadka J. Z. w sprawie dyscyplinarnej I DSK 14/21 na podstawie art. 618 § 1 pkt 7 k.p.k., art. 618a § 1 i 3 k.p.k., art. 618k § 1 i art. 618l § 1 k.p.k. w zw. z art. 171 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. Prawo o prokuraturze (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 66).

postanawia

uwzględnić wniosek i przyznać świadkowi J. Z. kwotę 219,32 złotych (słownie: dwieście dziewiętnaście złotych trzydzieści dwa grosze) tytułem zwrotu kosztów podróży z miejsca zamieszkania świadka do miejsca wykonywania czynności procesowej oraz kosztów noclegu.

UZASADNIENIE

Zarządzeniem z dnia 20 września 2021 r. przewodniczący składu orzekającego w sprawie dyscyplinarnej oznaczonej sygn. akt I DSK 14/21, wyznaczył termin rozprawy dyscyplinarnej na dzień 21 października 2021 r., godz. 10:00.

Do obowiązkowego stawiennictwa w charakterze świadka na wskazany termin została wezwana między innymi J. Z.. W związku z powyższym wymieniona podjęła czynności zmierzające do zapewnienia jej stawiennictwa w Sądzie w wyznaczonym terminie. Świadek kupiła bilety kolejowe na podróż w obie strony na trasie z miejsca zamieszkania do miejsca wykonywania czynności postępowania oraz opłaciła nocleg w W. z dnia 20 na 21 października 2021 r., gdyż odległość od miejsca zamieszkania J. Z. do siedziby Sądu Najwyższego wynosi prawie 400 km. W ocenie świadka podjęte czynności

były w pełni uzasadnione, ponieważ w przypadku braku rezerwacji noclegu w dniu poprzedzającym rozprawę wymieniona musiałaby wyjechać z miejsca zamieszkania w dniu 21 października 2021 r. pomiędzy godziną trzecią a czwartą nad ranem, aby stawić się o czasie na wyznaczoną rozprawę.

W dniu 13 października 2021 r. przewodniczący składu orzekającego zarządził o zniesieniu terminu wyznaczonej wcześniej rozprawy. Korespondencję zawierającą powyższą informację świadek J. Z. otrzymała w dniu 18 października 2021 r. Uwzględniając jej treść wymieniona niezwłocznie zwróciła bilety kolejowe oraz odwołała rezerwację noclegu.

Wnioskiem datowanym na dzień 20 października 2021 r. świadek J. Z. zwróciła się do tut. Sądu o zwrot poniesionych kosztów podróży oraz noclegu w łącznej kwocie 219,32 złotych (słownie: dwieście dziewiętnaście złotych trzydzieści dwa grosze). Wymieniona swoje wyliczenia motywowała faktem, iż za zwrot biletów kolejowych nie otrzymała całości uiszczanej przez nią kwoty, bowiem potrącono 15% wartości każdego biletu tytułem, tzw. odstępnego. Ponadto, możliwość odwołania rezerwacji noclegu bez ponoszenia dodatkowych kosztów ograniczona była do dnia 16 października 2021 r., co w związku z otrzymaniem informacji o zarządzeniu przewodniczącego w przedmiocie zniesienia terminu rozprawy dopiero w dniu 18 października 2021 r. nie było możliwe. W konsekwencji powyższego świadek została obciążona całkowitą kwotą rezerwacji noclegu.

Do przedmiotowego wniosku o zwrot poniesionych kosztów J. Z. załączyła dwa bilety kolejowe zawierające informację rozliczeniową po dokonanych zwrocie biletów, dowód zapłaty za rezerwację noclegu, potwierdzenie rezerwacji noclegu wraz z informacją o obciążeniu wymienionej całkowitą ceną rezerwacji w przypadku jej odwołania w ciągu czterech dni przed przyjazdem oraz odwołanie rezerwacji wraz z poniesionymi kosztami z tego powodu.

W obliczu powyższego, Sąd uznał wniosek za uzasadniony i jako taki zasługiwał na uwzględnienie.

Przepisy procedury karnej powołane jako podstawa przedmiotowego rozstrzygnięcia przewidują wydatki Skarbu Państwa ponoszone w związku z wypłatami należności świadkom, w tym związanymi ze zwrotem kosztów podróży oraz noclegu.

Art. 618a § 1 k.p.k. przewiduje zwrot kosztów podróży świadka, który musi się przemieścić z miejsca zamieszkania do miejsca wykonywania czynności postępowania w

związku z wezwaniem go przez sąd lub organ prowadzący postępowanie przygotowawcze. Świadkowi przysługuje prawo wyboru środka transportu, którym przybędzie na miejsce dokonania czynności procesowej. Organ procesowy, rozstrzygając kwestię przyznania kosztów podróży, powinien ocenić zasadność takiego wyboru. Ustawa przewiduje zwrot kosztów dojazdu w wysokości rzeczywiście poniesionych racjonalnych i celowych kosztów przejazdu własnym samochodem lub innym odpowiednim środkiem transportu, przy czym przepis nie wyklucza żadnego środka transportu, którym świadek mógłby dojechać, niemniej wybór tego środka powinien uwzględnić przesłanki wskazane powyżej (vide postanowienie Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 27.11.2013 r., II AKz 723/13, KZS 2014, Nr 2, poz. 114, J. Skorupka (red.), Kodeks postępowania karnego. Komentarz, Wyd. 4, Warszawa 2020, s. 2123 – 2124).

Zwrot kosztów noclegu przysługuje świadkowi na tych samych zasadach (vide art. 618a § 3 k.p.k.), niemniej, obecnie cena za nocleg podczas podróży krajowej w obiekcie świadczącym usługi hotelarskie nie może być wyższa niż 600 złotych (słownie: sześćset złotych) za jedną dobę hotelową, co wynika z art. 618a § 2 k.p.k. w zw. z § 8 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej (Dz.U. z 2013 r. poz. 167). „W przypadku złożenia przez świadka wniosku o zwrot kosztów noclegu należy w pierwszej kolejności sprawdzić, czy konieczność jego wykupienia była racjonalna i celowa. Należy przede wszystkim ustalić, jak długo trwała podróż przed czynnościami procesowymi oraz same czynności, a także jak długo musiałby świadek podróżować po jej zakończeniu. Ważne jest, czy nie musiałby on wracać porą nocną, a także wiek świadka, stan zdrowia, jak też inne czynniki mogące wpływać na jego zmęczenie i potrzebę nocnego odpoczynku. Znaczenie mają też istniejące połączenia komunikacyjne oraz czas, jaki świadek musiałby oczekiwać na stosowne połączenie. Wysokość kosztu noclegu musi być racjonalna i celowa. Nie oznacza to jednak, że świadek musi skorzystać z najtańszej oferty. Uwzględnione powinny być wszelkie okoliczności. Wydaje się, że przeciętny standard hotelu lub innego obiektu świadczącego usługi hotelarskie spełnia wymogi przewidziane przez ustawę. Jest możliwe uznanie, że celowe było skorzystanie przez świadka z usług hotelu o wyższym standardzie niż przeciętny. Należy zwrócić uwagę na to, jakie hotele są dostępne w danej miejscowości i czy były wolne miejsca noclegowe w danych obiektach w konkretnym terminie.” (J. Skorupka (red.), Kodeks postępowania karnego. Komentarz, Wyd. 4, Warszawa 2020, s. 2125)

Rozstrzygając kwestię kosztów podróży, Sąd ocenił je jako racjonalne i celowe, nie znajdując nadto podstaw do kwestionowania wyboru środka transportu. Odnosząc się zaś do kosztów noclegu, Sąd uznał, iż w przedmiotowej sprawie nocleg był niezbędny. W przeciwnym wypadku J. Z., celem stawiennictwa na wcześniej wyznaczony termin rozprawy musiałaby rozpoczynać swoją podróż w godzinach pory nocnej, co w sposób obiektywny wpływałoby na zmęczenie świadka poprzez brak nocnego odpoczynku.

Ponadto, w ocenie Sądu, należy pozytywnie ocenić zachowanie J. Z., tj. po otrzymaniu wezwania do obowiązkowego stawiennictwa podjęła ona wszelkie działania mające na celu materializację obecności wymienionej na wyznaczonym przez sąd terminie. Następnie w obliczu powzięcia informacji o jego odwołaniu, dokonała wszelkich niezbędnych czynności, aby zminimalizować koszty planowanego w Sądzie stawiennictwa oraz złożyła przewidziany przepisami procedury karnej wniosek w przedmiocie zwrotu poniesionych kosztów, który został należycie uzasadniony, a załączony do niego komplet dokumentów potwierdza jego treść w całej rozciągłości. Powyższe, w żadnym wypadku nie powinno rodzić negatywnych konsekwencji finansowych dla świadka.

Mając na względzie powyższe, orzeczono jak w sentencji.